

Vežba:

Korišćenje ISACS-AT standarda u kontekstu sprovođenja istraživanja o SALW

ISACS Operativni modul 05.10: sprovođenje istraživanja o malokalibarskom i lakom oružju

SCENARIO – Kontekst

Zemlja O je nedavno izašla iz perioda sukoba i oružanog nasilja koji je trajao nekoliko godina i koji je obeležen velikom proliferacijom oružja. Oružje je cirkulisalo među ne-državnim akterima, koji su ga nabavljali na različite načine: bilo preko direktnih donacija stranih vlada, ili je “procurelo” iz državnih zaliha, ili je pronađeno na ratištu ili stečeno prekograničnim prometom zahvaljujući slaboj graničnoj kontroli.

Savet bezbednosti UN, u kojem je došlo do podeljenih mišljenja po pitanju konflikta u državi O, nije nametnuo embargo na oružje toj zemlji, ali je nekoliko država u regionu uvelo ciljane sankcije nakon izbijanja sukoba. Države koje su uvele sankcije su pokazale jasan stav da, ako želi ukidanje sankcija država O mora da uvede, usavrši i demonstrira mere upravljanja oružjem.

Pre izbijanja oružanog sukoba, ova država je bila proizvođač oružja i uvoznik/izvoznik malokalibarskog i lakog oružja. Organi bezbednosti su bile prvenstveno državne agencije, primera radi policija, mada su postojale i aktivno delovale brojne privatne firme za poslove obezbeđenja, pre svega u glavnom gradu i drugim gradskim oblastima. Iako se izbijanjem rata broj privatnih firmi za poslove obezbeđenja u državi O smanjio, nedavno okončanje sukoba dovelo je ponovo do porasta korišćenja usluga ovih firmi.

Po završetku sukoba, pre osam meseci, početne procene o količini oružja kreću se između 1,9 i 2,1 miliona komada malokalibarskog i lakog naoružanja u državi O, od čega više od dve trećine cirkuliše van zaliha u posedu države (ove procene su napravile spoljašnje istraživačke organizacije, oslanjajući se na informacije iz određenih izvora). Vlada ove procene ne smatra pouzdanim izvorom podataka. Nema dovoljno informacija o tipu korisnika ovog oružja, iako postoji nekoliko oružanih grupacija za koje se zna da poseduju malokalibarsko i lako oružje.

Po završetku sukoba, u cilju obezbeđivanja teritorije i učvršćivanja bezbednosnog aparata za zaštitu stanovništva, novoosnovana Vlada države O je izrazila interesovanje da ponovo proizvodi i uvozi/izvozi oružje i municiju. Nadalje, Vlada trenutno razmatra izmene zakona o civilnom posedovanju malokalibarskog i lakog oružja, i izrazila je zainteresovanost da sprovede program dobrovoljnog prikupljanja oružja.

Kao što je napred opisano, Vlada je kao jedan od svojih prioriteta postavila i kontrolu SALW. Prvi korak ka tom cilju je bio da Nacionalna komisija za SALW donese plan o istraživanju na temu SALW, kako bi se stekla jasnija slika o distribuciji ovog oružja i time postavila osnova za donošenje političkih odluka i zajedničkih projekata i aktivnosti koje bi se sprovodile zajedno sa međunarodnim i nacionalnim partnerima. Poslednje istraživanje o kontroli malokalibarskog oružja sprovedeno je pre 6 godina, u periodu pre izbijanja sukoba.

* * * * *

ZADATAK za oba tima

Vi ste deo nezavisnog, spoljašnjeg tima konsultanata koje je angažovala Nacionalna komisija za SALW u cilju sprovođenja istraživanja o malokalibarskom i lakom oružju. Kao prvi korak u istraživanju, Komisija je zahtevala da prođete kroz metodologiju izlaganja podataka prikupljenih u prethodnom istraživanju pre izbijanja sukoba, i da date stručnu ocenu načina izlaganja, kao i da pripremite izveštaj sa vašim komentarima za Komisiju.

Komisija je pre svega zainteresovana da iskoristi ISACS modul 5.10, Sprovođenje istraživanja o malokalibarskom oružju, klauzulu 9.6.2, kao osnovu za prikupljanje sledećih informacija:

- 1) Koje podatke su prethodni istraživači dobro obradili; i
- 2) Koje podatke su izostavili.

Za podatke koje nedostaju /koje nisu obuhvatili prethodni istraživači, morate:

- a) objasniti važnost prikupljanja takvih podataka; i
- b) predložiti kako bi Komisija mogla da prikupi ove informacije korišćenjem anketa.

Prema instrukcijama Komisije, u obavljanju ovog zadatka morate konsultovati standarde ISACS. Suština vašeg zadatka je da ubedite Komisiju da sprovede sveobuhvatno istraživanje. Vaše nalaze dostavićete šefu Komisije. Možete izlagati ili usmeno ili uz pomoć vizuelnog materijala. Možete koristiti štampanu verziju ISACS standarda ili ISACS-AT.

SAVET

Radite sa informacijama koje imate. Sve raspoložive informacije o podacima prikupljenim u prethodnom istraživanju su date u nastavku. Ako neke informacije nedostaju, to znači da relevantna informacija nije utvrđena, prikazana, odnosno nije na raspolaganju.

PODSETNIK

Setite se koraka u sprovođenju procene:

1. Ustanovite koja je informacija potrebna da bude izmerena u Modulu;
2. Uz pomoć ISACS-AT PDF, prikupite relevantne podatke;
3. Analizirajte rezultate kako biste vaše rezultate i izveštaj potkrepili odgovarajućim informacijama.

* * * * *

Metodologija procene distribucije podataka o malokalibarskom i lakom oružju koje je prikupila agencija (A) pre izbivanja konflikta

Pregled situacije

Podaci su prikupljeni od državnih agencija, kao i od vojske, policije, carine i granične straže. Imena tih agencija su zabeležena (ukupno 5), ali nije bilo moguće dobiti podatke o količini i tipovima malokalibarskog oružja u posedu svake državne agencije. Takođe, u istraživanju su dobijeni podaci o ukupnom broju kadra iz svake agencije, ali nije bilo moguće utvrditi broj zaposlenih u ovim agencijama koji su imali pristup malokalibarskom oružju.

U istraživanju su prikupljeni podaci o malokalibarskom oružju u civilnom posedu. Prikupljeni su podaci o zakonskim propisima kojima je regulisan pristup civila malokalibarskom i lakom oružju, kao i podaci o tipovima i kategorijama dozvola čiji su vlasnici privatna lica i privatni streljački klubovi. Podaci prikupljeni o broju važećih dozvola razvrstani su prema tipu dozvole. Što se tiče broja zahteva za dobijanje dozvole koji se podnose svake godine, prikupljeno je malo podataka, i ove informacije nisu razvrstane prema tipu dozvole. Informacije o roku važenja dozvola nisu prikupljane. U istraživanju su prikupljeni podaci o količini i tipovima malokalibarskom i lakom oružju u legalnom posedu. Precizne podatke o malokalibarskom oružju u nelegalnom posedu nije bilo moguće dobiti.

Pristup informacijama o privatnim firmama za poslove obezbeđenja je ograničen i nisu dobijeni nikakvi značajni podaci o tome.

Proizvodnja

Prikupljeni su opšti podaci o proizvodnji malokalibarskog oružja, lakog naoružanja, pripadajućih delova, komponenti i municije. Prikupljeni su i neki osnovni podaci o zakonskom i regulatornom okviru za domaću proizvodnju, uključujući i tipove i kategorije dozvola i ovlašćenja koja su neophodna za proizvodnju. Bilo je ukupno sedam ovlašćenih proizvođača i njihovi proizvodni kapaciteti su poznati. Takođe su dobijene informacije o količinama i tipu malokalibarskog oružja i municije koji se legalno proizvode.

Istraživanje nije obuhvatilo podatke o broju neovlašćenih proizvođača i njihovim proizvodnim kapacitetima, uključujući i količine i tipove oružja i municije koji se nelegalno proizvode. Ne postoji jasno objašnjenje zašto su ovi podaci isključeni.

Promet

Podatke o lokalnom i međunarodnom prometu malokalibarskog oružja nije bilo moguće prikupiti, kao ni o ovlašćenim posrednicima u prometu oružja, zbog ograničenog pristupa ovim informacijama. Napominjemo da Vlada nije bila u potpunosti transparentna niti je sarađivala u razmeni informacija u vezi sa zakonskim propisima koji se odnose na dozvole i ovlašćenja za promet oružja.

Informacije o diverzijama

Nije bilo moguće prikupiti informacije o količinama i tipovima malokalibarskog oružja, lakog naoružanja i municije koje su izgubili ili ukrali odgovarajući akteri, uključujući oružje koje je nestalo iz državnih agencije, privatnih firmi za poslove obezbeđenja i fizičkih lica. Istraživači i ovde napominju da Vlada nije bila u potpunosti transparentna kada je reč o diverzijama.

Prikupljanje i uklanjanje

O malokalibarskom oružju, lakom naoružanju i municiji koje su predali civili ili koje je oduzela/konfiskovala država nema informacija. Do sada nije organizovana nikakva kampanja prikupljanja u državi O. Postoje međutim, i prikupljene su informacije o praksi države kada je u pitanju uklanjanje neželjenog oružja.

* * * * *